

Utval:	Kommunestyret
Møtestad:	Veslesalen Samfunnshuset
Dato:	27.10.2016
Tid:	09:00 - budsjettorienteringar frå sektorane 12:00 - lunsj på Teisner 13:00 - gruppemøte 14:00 - orientering ved lensmannen 15:00 - kommunestyremøte

Forfall meldast til sentralbordet på tlf. 35 06 71 00.
Varamedlemmer møter bare etter nærare varsel.

[Web-overføring frå kl 15:00](#)

Saksliste

Utvals- saksnr	Innhald
-------------------	---------

PS 75/16	Referatsaker
PS 76/16	Beredskapsarbeidet i Fyresdal kommune - ei orientering
PS 77/16	Stortings- og sametingsvalet 2017 - fastsetting av valdag
PS 78/16	Økonomigjennomgang pr. 01.09.16
PS 79/16	Investeringsrekneskapen 2016
PS 80/16	Nyval av barnas representant 2016
PS 81/16	Utvide verkeområde for eigedomsskatt til å omfatte hus, fritidsbustader og næringsbygg - del av budsjetthandsaminga 2017-2020

Fyresdal 20. oktober 2016

Erik Skjervagen
ordfører

Fellestenesta
utvalssekretær

PS 75/16 Referatsaker

RS 18/16 Referat frå Vest-Telemarkrådet

RS 19/16 Orienteringar

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Fylkesmannens tilråding om kommunestruktur i Telemark fylke

Fylkesmannen legger ved dette fram tilråding om framtidig kommunestruktur i Telemark fylke. Tilrådingen bygger på Fylkesmannen sin analyse som er gjengitt i vedlegg 1; «Kommunereformen i Telemark – Underlag for fylkesmannens tilråding». Dette underlaget tar for seg statlige føringer og lokale forhold som grunnlag for en anbefaling. I tillegg har fylkesmannen satt sammen kommunale vedtak med tilhørende saksutredning, som er gjengitt i vedlegg 2; «Utskrift av kommunale vedtak».

Tilråding

Fylkesmannen i Telemark tilrår at kommunene Bø, Nome og Sauherad blir slått sammen til en kommune gjennom Stortingets behandling av kommunereformen våren 2017.

Gitt denne tilrådingen om sammenslåing av kommuner gjennom Stortingets behandling av kommunereformen våren 2017, vil det gjenstå en del utfordringer i fylket. Fylkesmannen vil derfor peke på andre kommunesammenslåinger som bør gjennomføres.

I Grenland bør kommunene Bamble, Porsgrunn, Siljan og Skien utgjøre en kommune og kommunene Drangedal og Kragerø en annen kommune.

I Øst-Telemark bør kommunene Hjartdal og Notodden utgjøre en kommune, mens Tinn kommune anbefales videreført som egen kommune inntil videre.

I Vest-Telemark konkluderer Fylkesmannen med at kommunene bør finne fram til en kommunestruktur med færre kommuner enn i dag. En Vest-Telemark kommune kan være et av flere alternativ. Fylkesmannen vil peke på at kommunene Seljord og Kviteseid bør være samlet i alle alternativ.

I forbindelse med kommunereformarbeidet i Siljan kommune er det fremmet et ønske om grensejustering som involverer Kongsberg, Siljan og Skien. I tillegg er det initiert en grenseendring fra Sauherad kommune som innebærer at området Hjuksebø og Angard eventuelt overføres til Notodden kommune ved en sammenslåing i Midt-Telemark. I tillegg er det fremmet et innbyggerinitiativ fra en gruppe i Sauherad kommune som ønsker et større areal overført til Notodden.

Nærmere begrunnelse for tilrådingen

En detaljert analyse av situasjonen i Telemark fylke er gitt i vedlegg 1 – Grunnlagsanalyse for Fylkesmannens tilråding. I begrunnelsen har fylkesmannen lagt vekt på kommunale prosesser med tilhørende vedtak og de fire hovedmålene for kommunereformen. I tillegg er lokale og regionale forhold i fylket vurdert.

Tilrådingen skiller mellom nye kommuner som bør etableres gjennom Stortingets behandling av kommunereformen våren 2017 og nye kommuner som bør etableres så raskt som mulig etter Stortingets behandling av kommunereformen våren 2017.

For å få etablert den strukturen som er anbefalt på kort sikt anbefaler fylkesmannen at det fattes nasjonalt vedtak gjennom Stortingets behandling av kommunereformen våren 2017. Planlagt etablering av den nye kommunen er 1.1.2020. Etablering av anbefalt struktur på lengre sikt vil være avhengig av kommunalt initiativ og nye nasjonale føringer.

Nye kommuner som bør etableres gjennom nasjonalt vedtak våren 2017

Midt-Telemark (Bø, Nome og Sauherad)

Fylkesmannen i Telemark tilrår at kommunene Bø, Nome og Sauherad blir slått sammen til en kommune gjennom Stortingets behandling av kommunereformen våren 2017.

Kommunene Bø, Nome og Sauherad har vært involvert i flere prosesser med gode dialoger inkludert forhandling av intensjonsavtaler. En intensjonsavtale mellom de tre kommunene ble avvist av kommunestyret i Nome kommune etter en rådgivende folkeavstemning. Kommunestyret i Bø kommune tok sin rådgivende folkeavstemning til etterretning og valgte å gå videre med Sauherad kommune.

«Resultatet av folkerøystinga om intensjonsavtale mellom Sauherad, Nome og Bø viser at fleirtalet av dei som stemte var imot kommunesamanslåing mellom dei tre kommunane. Bø kommunestyre tek folkerøystinga til etterretning.»

Arbeidet med reformen fortsatte mellom Bø og Sauherad kommuner med et positivt vedtak om sammenslåing i begge kommuner. Fylkesmannen noterer seg at det kun er Bø og Sauherad som har gjensidig vedtak om sammenslåing, men velger allikevel å tilrå at alle tre slår seg sammen til en kommune. Dersom prosessen på nasjonalt nivå konkluderer med at Nome kommune fortsetter som egen kommune, vil fylkesmannen anbefale at Bø og Sauherad blir en kommune.

En samlet kommune i Midt-Telemark satt sammen av kommunene Bø, Nome og Sauherad er i tråd med ekspertutvalget sin anbefalte minstestørrelse på 15.000 til 20.000 innbyggere. En slik størrelse gir et godt fundament for å levere gode tjenester til innbyggerne i framtiden. I tillegg vil en slik kommune være i stand til å produsere spesialiserte og kompetansekrevene tjenester i egen regi, uten et tungt innslag av interkommunale løsninger. Dersom Nome blir stående igjen som egen kommune, mens Bø og Sauherad slår seg sammen, får vi en kommune med ca. 6.600 innbyggere og en med ca. 10.300 innbyggere. Fylkesmannen noterer seg at ekspertutvalget sitt råd om antall innbyggere bare

er rådgivende og må vurderes opp imot lokale forhold i regionen. Midt-Telemark regionen er en region med korte avstander i forhold til antall innbyggere, noe som kommer fram gjennom strukturkriteriet. Forholdene ligger derfor til rette for å legge betydelig vekt på ekspertutvalget sin anbefalte minstestørrelse.

Pendlemønsteret i regionen sett i sammenheng med strukturkriteriet indikerer at disse tre kommunene utgjør en felles bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er derfor viktig at disse tre kommunene sammen ivaretar en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Kommunene har etablert mange felles funksjoner gjennom interkommunale løsninger, dette kan utvides til flere viktige områder i en ny kommune.

Alle tre kommunene har i dag økonomiske utfordringer, noe som underbygges av at alle er meldt inn i ROBEK (Register over betinget godkjenning og kontroll). I den intensjonsavtalen som er utarbeidet mellom de tre kommunene ser Fylkesmannen at en kombinasjon av kommunalt initiativ, reformøkonomi og de mulighetene som oppstår ved en sammenslåing, kan bedre kommunenes økonomiske situasjon. Et alternativ der Nome kommune står utenfor vil skape økonomiske utfordringer for Nome kommune og være ugunstige for regionen som helhet. Forslag til nytt inntektssystem gir disse kommunene vesentlige reduksjoner i basistilskuddet dersom de velger å stå alene. Det er rimelig å konkludere med at Nome kommune kommer dårligere ut av en videreføring som egen kommune, enn hva som er tilfelle dersom Nome slår seg sammen med Bø og Sauherad når det gjelder økonomi. Basert på Fylkesmannen sin årlige analyse av kommunenes økonomi har Nome kommune kommet dårlig ut de siste fem årene, med unntak av 2013.

Samlet vil de tre kommunene kunne omorganisere en rekke interkommunale samarbeid til kommunale organer under direkte styring av kommunestyret. Dersom Nome velger å stå utenfor kan Bø og Sauherad fortsatt velge en slik linje, men kanskje i noe mindre grad. Nome vil da fortsatt være avhengig av et betydelig omfang av interkommunale løsninger. Dette styrker ikke lokaldemokratiet i regionen som helhet. Et samlet Midt-Telemark med tre kommuner vil framstå som godt rustet til å tilfredsstille målene med reformen, noe som tilsier at Nomes betydning for et optimalt Midt-Telemark er betydelig. Et samlet Midt-Telemark vil danne et godt grunnlag for å overta flere oppgaver og mer beslutningsmyndighet fra andre forvaltningsnivå.

Nye kommuner som bør etableres etter nasjonalt vedtak våren 2017

Grenland (Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien)

I Grenland bør kommunene Bamble, Porsgrunn, Siljan og Skien utgjøre en kommune og kommunene Drangedal og Kragerø en annen kommune.

Kommunene i Grenland har tilnærmet seg kommunereformen gjennom et eget prosjekt som har organisert dialog og gjennomført en faglig utredning. Selv om det har vært dialog, er ikke denne ført fram til reelle forhandlinger om eventuelle sammenslåinger i regionen. Kommunene har samlet seg om et initiativ der interkommunale samarbeid er svar på kommunenes utfordringer i framtiden. Tidlig i prosessen har Skien kommune hatt en positiv holdning til sammenslåing. Flere kommuner uttrykker imidlertid at et styrket interkommunalt samarbeid kan føre til sammenslåing mellom to eller flere kommuner på sikt.

Fylkesmannen anser Grenland for å være et tyngdepunkt. Ikke bare i Telemark, men også i en mulig ny regional organisering i Norge der et samlet Grenland kan framstå som en viktig aktør. Potensialet for vekst og utvikling av regionen vurderes som større i et samlet enn i et fragmentert Grenland. I kommunene sin utredning trer Skien, Porsgrunn og Bamble fram som ett tettsted. For å tilfredsstille reformen sitt mål om helhetlig og samordnet samfunnsutvikling og anbefalingen fra kommunene sin utredning (Agenda Kaupang rapporten), foreslår Fylkesmannen at dette området organiseres som en kommune. Med utgangspunkt i de kommunale vedtakene anbefaler Fylkesmannen at disse kommunene nå intensiverer arbeidet med å bli en felles kommune.

Siljan kommune har et innbyggertall som ligger vesentlig under det målet som ekspertutvalget har foreslått for å kunne produsere spesialiserte og kompetansekrevene tjenester i egen regi. I tillegg er det små geografiske utfordringer mellom Siljan og Skien med stor grad av pendling inn til Skien. Et annet argument er Siljans økonomi, som er utfordret gjennom forslag til nytt inntektssystem med gradert basistilskudd. Fylkesmannen vil derfor anbefale at Siljan slås sammen med Skien, Porsgrunn og Bamble til en kommune.

I tillegg til Siljan peker Drangedal seg ut som en kommune der innbyggertallet er vesentlig lavere enn det ekspertutvalget foreslår. Fylkesmannen vil derfor anbefale at Drangedal og Kragerø starter arbeid med mål om å bli en kommune.

Øst-Telemark (Hjartdal, Notodden og Tinn)

I Øst-Telemark bør kommunene Hjartdal og Notodden utgjøre en kommune, mens Tinn kommune anbefales videreført som egen kommune inntil videre.

Kommunene Hjartdal og Notodden har tatt aktivt del i kommunereformen, men ikke ført dialog med hverandre. Disse kommunene står i dag uten noen relevante alternativ. Fylkesmannen har derfor oppfordret kommunene til å gå i dialog om en mulig sammenslåing. Resultatet av en eventuell dialog vil bli ettersendt departementet innen utgangen av 2016.

En sammenslåing av kommunene Hjartdal og Notodden vil gi den nye kommunen et innbyggertall på ca. 14.200 innbyggere. Dette er nært opp til ekspertutvalgets veiledende tall på innbyggere. Å sette fokus på innbyggertall er spesielt viktig for Hjartdal sin del som i dag har ca. 1.600 innbyggere og som løser flere oppgaver gjennom interkommunale løsninger med Notodden og kommunene i Kongsbergsamarbeidet. Med et så stort sprik mellom anbefalt størrelse og virkelig størrelse ser Fylkesmannen at Hjartdal kommune er sårbar med hensyn til å skape sterke fagmiljøer bak de spesialiserte tjenestene. Ser vi på strukturkriteriet som beskriver befolkning og avstand, er Hjartdal mer spredtbygd enn Notodden. Det er imidlertid ikke snakk om så store avstander i Hjartdal at det hindrer en kommunesammenslåing.

Det er en sterk arbeidspendling mellom de to kommunene, der Notodden er den viktigste inn- og utpendlingskommunen for Hjartdal, noe som peker på de to kommunene som et felles bo- og arbeidsmarked.

Det er en viss forskjell på økonomien i de to kommunene, men det er vanskelig å si noe avgjørende om økonomiske forhold opp mot spørsmålet om sammenslåing. Her bør en videre dialog mellom kommunene konkretisere dette forholdet. Det er viktig å merke seg at begge kommuner taper på strukturkriteriet i forslag til nytt inntektssystem, noe som er et insentiv og signal om behovet for sammenslåing.

Som det går fram av forskjellen i innbyggertall, er det snakk om en eventuell sammenslåing mellom en liten kommune og en adskillig større kommune. Dette kan oppfattes som problematisk for den lille kommunen når det gjelder politisk representasjon. På den andre siden løser Hjartdal mange av sine oppgaver gjennom interkommunale løsninger med Notodden slik situasjonen er i dag. Dette gir dagens Hjartdal mindre mulighet til direkte styring av tjenesteproduksjonen til innbyggerne.

Vest-Telemark (Fyresdal, Kviteseid, Nissedal, Seljord, Tokke og Vinje)

I Vest-Telemark konkluderer Fylkesmannen med at kommunene bør finne fram til en kommunestruktur med færre kommuner enn i dag. En Vest-Telemark kommune kan være et av flere alternativ. Fylkesmannen vil peke på at kommunene Seljord og Kviteseid bør være samlet i alle alternativ.

Disse kommunene har tilnærmet seg kommunereformen gjennom et eget prosjekt med faglig støtte. Det har vært dialog og prosesser. Når det gjelder forhandlinger om intensjonsavtaler er det tre alternativ som har vært iverksatt; Fyresdal-Tokke, Kviteseid-Nissedal-Seljord og Kviteseid-Seljord. Samtlige kommuner har fattet vedtak om å fortsette som egen kommune.

Dersom samtlige seks kommuner i regionen blir slått sammen til en kommune blir innbyggertallet ca. 14.150. Den nye kommunen blir stor i areal. Det er tre kommuner i regionen som defineres som «ufrivillig små» gjennom strukturkriteriet. Dette hindrer ikke etablering av en Vest-Telemark kommune, men tilsier at lokaldemokratiske ordninger bør vurderes. En Vest-Telemark kommune kan ta flere interkommunale samarbeid inn under direkte styring av kommunestyret. En slik kommune danner også grunnlag for å styrke spesialiserte og kompetansekrevede tjenester. Da en slik kommune blir forholdsvis arealstor er det også mulig å tenke seg sammenslåinger av et færre antall kommuner i Vest-Telemark, der interkommunale løsninger fortsatt løser en del utfordringer.

Av de seks kommunene i Vest-Telemark er det bare Kviteseid og Seljord som taper inntekter på nytt gradert basistilskudd. Dette tilsier at de geografiske og befolkningsmessige forholdene ligger bedre til rette for sammenslåing mellom disse to enn for resten av regionen. I denne regionen er det også forholdsvis stor forskjell i inntektsnivået mellom kommunene. Noen kommuner kan opprettholde et bedre tjenestenivå på spesialiserte tjenester enn det innbyggertallet tilsier.

Grenseendringer

Når Sauherad kommune fattet vedtak om sammenslåing med Bø kommune fattet de også et vedtak om initiativ til en grensejustering mot Notodden kommune. Denne grensejusteringen har en klar kobling til kommunereformen og bør få sin avgjørelse etter at Stortinget har fattet nasjonalt vedtak om sammenslåing i Midt-Telemark. Saken er nærmere omtalt i vedlegg 1.

Siljan kommune har initiert en grenseendring som omfatter Siljan, Kongsberg og Skien. Grenseendringen er til behandling hos fylkesmannen. Denne grenseendringen er ikke sterkt knyttet til kommunereformen og kan derfor gå som en uavhengig prosess.

Fylkesmannen har lagt fram en tilråding for kommunestruktur i Telemark fylke som i hovedsak tilfredsstillende hovedmålene for reformen med tilhørende kriterier. Der hvor det er gjort avvik baserer dette seg på lokale forhold i fylket.

Med hilsen

Kari Nordheim-Larsen

Per Dehli
Prosessveileder

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

Vedlegg 1 – Kommunereformen i Telemark – Underlag for Fylkesmannens tilråding

Vedlegg 2 – Utskrift av kommunale vedtak

Fyresdal kommune
Sektor for økonomi og
fellestenester

Vår ref:
2016/1310-1

Sakshandsamar:
Gunn Tone Noraberg,35067101

Arkivkode:
033

Dato:
27.09.2016

Møteplan 2017 - framlegg

Utval	Jan	Febr	Mars	April	Mai	Juni	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Kommunestyret	26.		2. og 30.	27.	18.	15.	-	14.	26.	30.	14.
Formannskapet	18.	15.	8.	5.	10.	7.	-	6.	4. og 18.	8.	6.
Hovudutvalet for oppvekst, kultur og omsorg(OKO)		1.	1.	19.	3. og 31.	-	30.	27.	11.	22.	-
Hovudutvalet for plan og miljø(PM)	10.		14.		2.	6.		5.		14.	
Administrasjonsutvalet											
REMNF		14.		18.		6.		5.			5.
Arbeidsmiljøutvalet											
Fellesrådet/ Soknerådet											
Kontrollutvalet											
Vest-Telemark rådet / arbeidsutvalet(a)											

Kommunestyremøta er på torsdagar, startar vanlegvis med gruppemøte kl 18.00, møtestart kl 19.00.

Møte merkte som **raude** er vanlegvis dagmøte.

Formannskapsmøta er på onsdagar, startar kl 08.30(næringsfondsstyret, valnemnda, klagenemnda og valstyret blir haldne same dag når her er saker til behandling)

Hovudutvalet for oppvekst, kultur og omsorg - onsdagar kl 08.30

Hovudutvalet for plan og miljø - tysdagar kl 08:30

REMNF har måndagar kl 13.00

Arbeidsmiljøutvalet - måndagar kl 14.00

Administrasjonsutvalet – onsdagar kl 14.00

Kontrollutvalet - torsdagar kl 09.00

Fellesråd/sokneråd er på tysdagar kl 18.00

Saksframlegg**Beredskapsarbeidet i Fyresdal kommune - ei orientering**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	76/16	27.10.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret

Dokument i saka:

- Beredskapsplan for kriseleiinga i Fyresdal kommune.

Bakgrunn for saka:

Kommunane sitt ansvar ved beredskap er nokså omfattande. For å ha dette ansvaret er ein avhengig av interkommunalt samarbeid, samarbeid med fylkesmannen, samarbeid på fylkesnivå, nasjonale føringar, samarbeid lokalt med politi, hjelpeorganisasjonar, frivillige osv. Gjennom planarbeid som omfattar fagplanar, men og overordna planar er det viktig at beredskapsarbeidet er innarbeida. Som del av dette arbeidet er det og viktig at beredskapen er forankra i politisk leiing og at kommunen sine tilsette får øvd og kjenner til rutinar når ulykka er ute.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande visjon i økonomiplanen for 2016 - 2019/måla i budsjettet for 2013 der det heiter; Gjennom handlekraft, fleksibilitet og utradisjonelle løysingar, skal Fyresdal vere ein framifrå stad å bu og virke.

Av kommunale beredskapsplanar har vi:

- Beredskapsplan for kriseleiinga, rullert 28. 04.2016, men vil bli fornya.
- Smittevernplan – samt turberkulosekontrollplan, rullert 28.04.2016.
- Pandemiplan, revidert 28.04.2016.
- Overordna ROS analyse (risiko og sårbarhet).
- EPS, evakuering og pårørandesenter (samfunnshuset), revidert 28.04.2016.
I tillegg til dette er det gjort avtale med Fyresdal kurs- og leirsted om å kunne bruke staden ved større og meir langvarige behov for evakuering.
- Beredskapsplan for skule og barnehage, rullert 28.04.2016.
- Beredskapsplan for fellestenesta og sentralbordet, rullert 28.04.2016.
- Energiutgreingsplan utarbeida av Vest-Telemark kraftlag.
- Klima og energiplan.
- Planar for vassverka i kommunen og kontrollrapport for reinseanlegga.
- Egen plan for brann ved POS.
- Delplan for atomberedskap, revidert 28.04.2016.
- Brannbok for Fyresdal kommune.
- Risiko og sårbarhetsanalyse (ROS) for brann og redning, blir lagt fram i møtet.

Det er utarbeida varslingslister som omfattar:

- Kommunal kriseleiing.
- Ressursoversikt.

- Eksterne organ.
- Brannmannskap/skogbrannreserver.
- POS-tilsette.
- Frivillige organisasjonar.
- Redningsutstyr.
- Helsegruppe ved krise.

Det er utarbeida loggskjema for:

- Fellestenesta.
- Loggskjema for kriseleiinga.
- Meldingsskjema (frå informasjon til kriseleiing).

Alle kommunale beredskapsplanar med vedlegg er tilgjengelege på kommunens intranett og finnes i tillegg i papirutgåve i resepsjonen.

Interkommunale planar:

- Beredskapsplan for IUA-Telemark (akutt forurensing).
- Delavtale omforente beredskapsplanar – sjukehuset Telemark.
- Interkommunalt samarbeid om skogbrannreserver.
- Interkommunalt samarbeid ved brann for å redusere forspenningstid og auke talet på tilgjengeleg utstyr og mannskap.

Interkommunalt Brannvernsamarbeid i Vest-Telemark IKS:

- Feiing og tilsyn med fyringsanlegg
- Opplæring av mannskap og deltaking i planlegging og gjennomføring av kommunale øvingar.

Fylkesmannen/direktorat:

- Årlige rapporteringar til fylkesmannen – sjølvmelding.
- Tett dialog med fylkesmannen og NVE om flaumvarsel.
- Bruk av varslingsystemet CIM (nasjonalt krisestøtteverktøy).
- Bruk av nødnett.
- Tilsyn.
- Regional og fylkesvise fagsamlingar.

Gjennom fylkesmannens tilsyn får kommunen testa ut standarden sin for beredskap og kan samanlikne set med andre kommunar. Fyresdal kommune ligg på toppen av beredskapstrappa som fylkesmannen utarbeider for kommunane i Telemark. Låg responstid ved brannutrykkingar og leiteaksjonar syner at det i Fyresdal er mange dyktige innbyggjarar som tek ansvar for at kommunen kan ha den høge beredskapen.

Øvingar:

- Det blir halde lokale brannøvingar og opplæring i bruk av brannvernutstyr og bruk av rømningsvegar på skule, samfunnshus, barnehage, POS osv. Dette i regi av dei brannvernansvarlege for bygga.
- Det har blitt øvd på brann i skogsleiren, bilulykke og straumbrot over tre døgn.
- Det planleggast øving ved bruk av Røde Kors sin nye redningsbåt og tilsette i kommunen vil få eit tilbod i førstehjelp.
- Brannøvingar i regi av kommunens brannvesen.

Hendingar:

- Kommunen har god erfaring med å delta i større og mindre leiteaksjonar.
- 22. juli ulykka.
- Husbrannar.
- Debrifing av mannskap.
- Bilulykker.
- Dødsulykker.

Rådmannen kallar minst ein gong i året inn til beredskapsråd. Her møtast lokale beredskapsressursar som Røde Kors, kommunen, lensmannen, inter kommunalt brann og feiarvesen, kraftselskap m.fl. for oppdatering.

Gjennom den overordna ROS-analyse er det gjort ei nøye vurdering av konsekvensar av

moglege hendingar og risikoen for at slike hendingar kan oppstå.

Som del av dette arbeidet er det gjennomført møte med lensmann og regulantane for å vurdere konesekvensane med dambrot. Risikoen for dambrot blir vurdert som liten, men det blir nå utarbeida ein oversikt over hus som det ved ei hending kan vere aktuelt å evakuere.

Klimaendringane er det mykje fokus på nasjonalt, også i beredskapssamanheng. I Fyresdal kommune er dei større vassdraga regulert og flaumfaren begrensa. Det kan likevel vere at dei mindre elvane som ikkje er regulert kan gje vanskar, så som Sitjeåa. Av rasfarlege område er det lite av i kommunen og det mest rasutsette området på Våmur er nå sikra. Sikringsarbeidet her er tillagt fylkeskommunen.

Alle kommunar vil vere utsett for store og små hendingar. Ei lokal ulykke som medfører personskade eller død vil vere ei stor krise for pårørande og nære venner, men kan neppe karakteriserast som ei kommunal krise. I slike høve er likevel terskelen låg når det gjeld å bruke kriseteamet.

Ved større ulykker der mange er berørt så som ei bussulykke etc. vil det vere aktuelt å kalle inn kommunens kriseleiing. Hittil har det bare vore aktuelt å kalle inn kommunes kriseleiing 22. juli 2011.

Enkelte hendingar er så store at dei ikkje vil vere håndterbare av Fyresdal aleine. Dette kan t.d. vere flystyrt med mange involverte.

Det er og mange hendingar der vi trekker vekslar på andre. Ikkje minst ved leiteaksjonar blir det trekt vekslar på både frivilljuge og politi utanfrå kommunen.

I ein liten kommune som Fyresdal skal ein heller ikkje sjå bort frå at den sivile beredskapen er stor. Erfaringane syner at mange stiller opp på frivilljug basis både med mannskap og utstyr. Ein del av den praktiske beredskapen vil alltid vere tufta på improvisering der rutinar og øvingar ligg i botn. I samband med denne orienteringa for kommunestyret er det viktig at vi innarbeider vår beredskap og synleggjer denne i vår planstrategi og kommuneplan.

Kommunane får stadig større oppgåver tillagt seg innan beredskap som før var eit staleg ansvar. Eg nemner her på PLIVO (pågåande livstrugande vold). Dette er prosedyrer som beskriv samhandling mellom brann, helse og politi. I små kommunar med store avstandar vil gjerne det kommunale brannvesenet og ambulansetenesta vere tilgjengeleg i akuttfasa og politiet deretter. Dette er ei uheldig utvikling og krev avklaringar i forhold til ansvar og opplæring. PLIVO er ein del av dette, men kommunane blir ikkje tilgodesett med ekstra midlar for å gjennomføre opplæring.

Det er urovekkande at nærpolitireforma ser ut til å bli ei fjernpolitireforma om forslaget til politimeisteren for Telemark, Vestfold og Buskerud blir resultatet. Forslaget her er at Fyresdal kommune ikkje lenger skal ha lensmannskontor. Dette vil medføre større ansvar for bla. lokalt brannvesen og vil gå utover tryggleiken til innbyggjarane og ikkje minst forebygging av kriminalitet. Erfaringane med å ikkje ha ein lensmann som er i bygda er ikkje gode.

Ein har minst eit årleg politiråd der kommunen si administrative og politiske leiing møter lensmannen/politiet. Her utvekslar ein erfaringar om oppgåver og ansvar ein har. Ein slik møtestad er viktig og fungerte godt når kommunen hadde lensmann.

Konklusjon:

Det er viktig at kommunestyret er kjent med beredskapen i kommunen.

Det er viktig at innbyggjarane kjenner seg trygge på at beredskapen er god.

Innstilling frå rådmannen:

Kommunestyret tar orienteringa til vitande.

rådmann	Ketil O. Kiland
	Rådmann

Saksframlegg**Stortingsvalet og sametingsvalet 2017 - fastsetting av valdag**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	77/16	27.10.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: kommunestyret

Dokument i saka:

Brev frå kommunal- og moderniseringsdepartementet av 22.04.16

Bakgrunn for saka:

I statsråd 22. april 2016 er valdagen for stortingsvalet og sametingsvalet fastsett til måndag 11. september 2017. Kommunestyret kan, i medhald av vallova § 9-2, bestemme at det også skal haldast val søndag 10. september 2017.

To-dagars val har økonomiske konsekvensar, og må difor avgjerast innan budsjettbehandlinga for 2017.

Vurdering:

Fyresdal kommune har tradisjon for å halde val både søndag og måndag. Kommunen har pendlarar og skuleungdom/studentar som då har nytta søndagen til å stemme.

Seinare år har førehands- og tidlegstemminga auka. Dette skuldast i stor grad at ein kan stemme i alle landets kommunar frå 1. juli og fram til og med fredag før valdagen. Mange nyttar seg av denne moglegheita. Vidare tilbyr vi heimestemming og institusjonsstemming. Alt dette blir det informert om både på heimesida, i aviser og i kommuneinformasjonen.

Nabokommunen Nissedal har nå ein-dags val og har god erfaring med dette. Kostandane ved å halde søndagsval er venta i underkant av kr 10.000.

Negative utslag kan vere at veljarar ikkje har sett informasjon om ein-dagsval og difor ikkje får stemme innan fristen.

Konklusjon:

Fyresdal kommune går over til ein-dags val frå 2017

Innstilling frå rådmannen:

Fyresdal kommune held val måndag 11. september 2017.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Gunn Tone Noraberg
	arkivleiar

Saksframlegg**Økonomigjennomgang pr. 01.09.16**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap	40/16	19.10.2016
Kommunestyret	78/16	27.10.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret**Vedlegg:**

- 1 Økonomirapportar frå sektorane
- 2 Finansrapportering pr. 30.08.16

Bakgrunn for saka:

I fylgje økonomireglementet og finansreglementet skal kommunestyret ha rapport om den økonomiske stoda pr. 30.08. kvart år.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 – 2019: ... vi opprettheld og brukar det økonomiske handlingsromet.

I vår rapportera vi at det var ei positiv utvikling av økonomien i høve til budsjett og prognose. Denne utviklinga fortsetter og ein ser meir optimistisk på utviklinga nå ein har gjort i dei seinare år. Folketalsvekst og eit forholdsvis lågt lønsoppgjør i kommunesektoren i år, saman med dei innsparingsgrepa som kommunestyret nå har gjennomført i to omgangar er vesentlege årsaker til denne gode utviklinga.

Avsette midlar til dekking av årets lønsoppgjør vert fordela ut på sektorane i sin heilhet og vil vere nok til å dekke lønsveksten i år.

Når det gjeld den enkelte sektor visast det til dei vedlagte rapportane. Men i det store og heile meldast det om utfordringar med å halde rammene men ein kan også spore ein viss grad av betring og optimisme samanlikna med tidlegare år.

Det er likevel nokre ting ein bør vere spesielt oppmerksom på og som vil kreve justering av rammer.

- Oppgradering av økonomisystemet. Leverandøren vi har i dag sluttar og supportere dagens versjon pr. 1. november 2016 og vi er difor tvinga til å oppgradere. Dette vil bli eit fellesprosjekt i Vest Telemark og der ein går for ei løysing som vil gjere det meir fleksibelt med eit eventuelt kommunesamarbeid på dette området. Kostnaden med denne oppgraderinga er ennå ikkje heilt klar med vil ligge ein stad mellom 300.000,- og 400.000,-. Dette bør ein dekke med å bruke avsette midlar til IKT-investeringar frå disposisjonsfond. Med bakgrunn i størrelsen på dette prosjektet har ein i Vest Telemark blitt enige om å rekneskapsføre dette i investeringsrekneskapen.
- Ein har i dag og har hatt utfordringar med legesituasjonen gjennom året som gjer at ein må leige vikarar til ein høgare økonomisk kostnad. Kommunelegestillinga har vore utlyst tidlegare, og er i desse dagar utlyst for 3. gong, utan at ein har lykkast med å få denne besatt då det vart ledighet i stilling.

- Utbetaling av kommunale tilskot har, etter at reglane vart endra i vår, blitt vesentleg redusera. Ramma er tidlegare justera med kr 284.000 for å dekke utbetaling av bl.a. tilskot til private vegar, utbetring av kloakkanlegg og vassforsyning osv. Ein har etter seiste justering hatt utbetalingar på omlag kr 80.000,- som ein nå må justere ramma med.

Konklusjon:

Den økonomiske stoda pr. 01.09. for Fyresdal kommune ligg i det store og heile i tråd med budsjett. Det er variasjonar innanfor sektorane og alle rapporterar om utfordringar med å halde rammene. Men dersom stoda vil vere den same resten av året som i dag vil ein etter prognosane totalt sett kome godt ut i år samanlikna med i fjor.

Innstilling frå rådmannen:

Den økonomiske stoda pr. 01.09. for Fyresdal kommune vert teken til vitande.

Rammene for dei enkelte sektorane vert justera med omfordeling av lønsreguleringspott og bruk av fondsmidlar til tilskotsutbetalingar slik:

Sektor	Utgift	Inntekt
Økonomi og felles	-2.040.000	
Helse og omsorg	920.000	
Kultur og oppvekst	700.000	
Plan og miljø	500.000	80.000

Handsaming i Formannskap - 19.10.2016

Samrøystes i samsvar med innstillinga frå rådmannen.

Vedtak i Formannskap - 19.10.2016

Den økonomiske stoda pr. 01.09. for Fyresdal kommune vert teken til vitande.

Rammene for dei enkelte sektorane vert justera med omfordeling av lønsreguleringspott og bruk av fondsmidlar til tilskotsutbetalingar slik:

Sektor	Utgift	Inntekt
Økonomi og felles	-2.040.000	
Helse og omsorg	920.000	
Kultur og oppvekst	700.000	
Plan og miljø	500.000	80.000

Ketil O. Kiland	
rådmann	Kjersti Bergland
	kommunalsjef økonomi og fellestenester

Fyresdal kommune

Arkiv: 210
Saksmappe: 2016/281-11
Saksbeh.: Grethe Lassemo
Dato: 23.09.2016

Saksframlegg

Økonomisak 01.09 - økonomi og fellestenester

Uttal	Uttalssak	Møtedato
Formannskap	37/16	05.10.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: Formannskapet

Dokument i saka:

Rapport frå økonomisystemet

Bakgrunn for saka:

I følge økonomireglementet skal hovudutvalet ha ein gjennomgang på den økonomiske situasjonen kvar andre månad.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 – 2019; oppretthalde den økonomiske handlefridomen.

Avdeling	Rekneskap	Budsjett	Underforbruk	Overforbruk
	01.09.2016	01.09.2016		
Revisjonen	277 875	277 500		375
Næringsarbeid (adm)	700 794	757 012	56 218	
Syssetsetting	187 288	231 875	44 588	
Rekruttering	74 594	84 633	10 039	
Heim=Fyresdal m/delpro.,	1 932 916	0		1 932 916
Kommunestyret	1 057 150	1 113 538	56 389	
Formannskap	151 632	95 413		56 219
Oppvekst, kultur og omsorg	43 683	30 764		12 919
Plan og miljø	38 459	30 764		7 695
Kontrolluttal	110 074	176 848	66 773	
Andre uttal	155 163	128 796		26 367
Avd. for fellestenester	4 019 411	4 298 582	279 171	
Edb	1 630 435	1 152 052		478 383
Andre fellestenester	3 859 010	3 454 777		404 233
Disp.postar	38 027	233 240	195 213	
Sum	14 276 511	12 065 793	708 391	2 919 107

Revisjonen:

OK

Næringsarbeid:
OK

Sysselsetting:
OK

Rekruttering:
OK

Prosjekt Heim=Fyresdal, + alle delprosjekt
Utgifter så langt er 1 932 916,-, størstedelen er Hamaren aktivitetspark.
Der er løyvd mykje eksterne midlar her. Dei er ikkje inntektsføre.

Alle utval:
OK

Avdeling for fellestenester:
OK

EDB:
Overforbruket skuldast nye avtaler med Telefiber om breiband og driftsavtale med AspiT som
gjev meir utgifter enn budsjettert. Dette kjem på årsbasis og til å gå over budsjett.

Andre fellesutgifter:
Forsikring, konsulentar og utgifter til IKS er årsakane til overforbruk.

Disp.pott:
OK

Konklusjon:
Den økonomiske stoda for sektoren har eit overforbruk på kr 2 210 718,-. Dette skuldast i
hovudsak Heim=Fyresdal.

Innstilling frå rådmannen:
Den økonomiske stoda pr. 01.09 i sektor for økonomi og fellestenester blir teke til vitande.

Handsaming i Formannskap - 05.10.2016

Samrøystes i samsvar med innstillinga frå rådmannen.

Vedtak i Formannskap - 05.10.2016

Den økonomiske stoda pr. 01.09 i sektor for økonomi og fellestenester blir teke til vitande.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Grethe Lassemo
	avdelingsleiar

Fyresdal kommune

Arkiv: 210
Saksmappe: 2016/282-10
Saksbeh.: Berit Ramsvåth-Kemp
Dato: 26.09.2016

Saksframlegg

Økonomirapportering pr.01.09.2016. helse og omsorg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Hovudutval for oppvekst, kultur og omsorg		

Endeleg vedtaksrett i saka har:

Dokument i saka:

Rapport frå økonomisystemet pr.01.09.2016

Bakgrunn for saka:

Med bakgrunn i økonomireglementet skal kommunalsjefane minst 2.kvar måned legge fram politisk sak til hovudutvalet om den økonomiske stoa på sektoren. Hovudutvalet skal treffe nødvendige tiltak innanfor sine rammer. Dersom rammene må endrast, er hovudutvalet ansvarleg for å be formannskapet kome med innstilling til kommunestyret (jfr.kommunelova § 45

Vurdering:

*Spørsmålets saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 – 2019:.....
vi opprettheld og brukar det økonomiske handlingsromet.*

Avdeling	Rekneskap 01.09.2016	Budsjett 01.09.2016	Underforbruk	Overforbruk
Sektorleing	901 276	884 855		16 421
Sosiale tenester	709 234	624 930		84 304
Edruskapsvern	-3 473	-17 340		13 867
Barnevern	1 210 000	1 638 427	428 427	
Integrering	-2 641 484	-780 500	1 860 984	
Folkelohelseprosjekt	-74 731	200 000	274 731	
Adm. Helsetenester	502 055	114 517		387 538
Legetenester	2 013 054	2 050 045	36 991	
Helsesyster	293 183	299 880	6 697	
Jordmor	256 694	94 078		162 616
Fysioterapeut	370 199	462 418	92 219	
Psykatri	567 832	583 514	15 683	
Pleie og omsorgsten.	19 994 782	17 904 439		2 090 343
Kjøkken/vaskeri	1 944 022	2 157 447	213 425	
Leasingbilar	132 453	146 616	14 163	
Gåvekonto	2 943	0		2 943
SUM	26 178 039	26 363 326	2 943 320	2 758 032

Sektorleiling:
I samsvar med budsjett.

Sosiale tenester:
Overforbruket skuldast større utgifter til økonomisk sosialhjelp, noko som i stor grad skuldast mottak av nye flyktningar.

Edruskapsvern:
I samsvar med budsjett.

Barnevern:
Underforbruk skuldast periodisering.

Integrering:
Underforbruk skuldast manglande overføring til Telemark Lys

Folkeløshelseprosjekt:
Underforbruk skuldast at tilskot til Frivilligsentral ikkje er overført til Telemark Lys.

Adm. Helsetenester:
Overforbruk i all hovudsak grunna periodisering.

Legetenester:
Underforbruket skuldast refusjon av sjukelønn. Grunna periodisering syner ikkje rekneskapet reel situasjon. Det har vore,- og vil vere framover, store kostnader i samband med innleiige av legevikar.

Helsesyster:
I samsvar med budsjett.

Jordmor:
Overforbruket skuldast periodisering.

Fysioterapeut:
Underforbruket skuldast refusjon for sjukefråvæær.

Psykiatrici:
I samsvar med budsjett.

Pleie og omsorg:
Overforbruket skuldast delvis at behovet er større enn det som er budsjettert med, med ekstra lønnsutgifter som resultat. Mellom anna er enkeltvedtak gjort som krev tiltak som ikkje er budsjettert. Dette gjeld for tilsvarande 60% stilling. Dette er varige,- og aukande behov, som vart gjort vedtak i forhold til for to år attende men som aldri har vore budsjettert for. Det har og vore ein auk i vedtak i samband med ordningane med Omsorgslønn og Støttekontakt.
Overforbruket må og sjåast i samanheng med eit underforbruk i avdeling for Kjøkken/vaskeri då ein stillingsheimel som vert nytta der, i rekneskapen er ført på avd. for Pleie og omsorg.

Kjøkken/vaskeri:
Underforbruket her må sjåast i samanheng med avdeling for Pleie og omsorg som beskrive over.

Leasingbilar:
I samsvar med budsjett.

Konklusjon:

Tendensen sidan sist rapportering er positiv. Sett i forhold til seist år er det ei monaleg betring. Dette er delvis tilfeldig og ikkje noko ein har kontroll over, men det er og grunn til å tru at ein ser resultat av eit stadig fokus på målretta styring, best mogeleg organisering og stor grad av fleksibilitet.

Resursar knytt opp mot enkeltvedtak som ikkje er budsjettert med og innleige av legevikar vil også i perioden fram gjeve avvik i rekneskapen.

Ein fortsett med å målretta arbeid for å sikre minst mogeleg negative økonomiske konsekvensar av situasjonen som er.

Innstilling frå rådmannen:

Den økonomiske stoda i sektor for helse og omsorg pr.01.09.2016 vert teken til vitande.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Berit Ramsvatn-Kemp
	kommunalsjef helse og omsorg

Fyresdal kommune

Arkiv: 210
Saksmappe: 2016/493-3
Saksbeh.: Tron Armand Støle
Dato: 06.10.2016

Saksframlegg

Økonomirapportering for sektor kultur og oppvekst pr. 01.09. 2016

Utval	Utvalssak	Møtedato
Hovedutval for oppvekst, kultur og omsorg		

Endeleg vedtaksrett i saka har:

Dokument i saka:

Utskrift frå økonomisystemet pr. 01.09. 2016

Bakgrunn for saka:

I høve økonomireglementet skal hovedutval for oppvekst, kultur og omsorg ha rapport om den økonomiske stoda kvar andre månad.

Avdeling	Rekneskap 01.09.2016	Budsjett 01.09.2016	Underforbruk	Overforbruk
Adm. Undervisning	1 243 021	1 200 457		42 564
Ordinær undervisning	13 057 166	12 845 149		212 018
Anna undervisning	-41 401	-40 000	1 401	
Skulefritidsordning	418 041	309 990		108 051
Kantinedrift	304 136	303 649		487
Adm. Barnehage	296 506	424 572	128 067	
Barnehagen	3 735 506	3 928 086	192 580	
Styrka barnehagetilbud	138 819	157 500	18 681	
Kulturarbeid	388 559	309 215		79 343
Tiltak for barn og unge	458 742	568 992	110 250	
Kulturmidlar	364 000	364 000		
Kulturskulen	853 478	661 205		192 273
Skeid	40 000	40 000		
Biblioteket	610 855	629 864	19 010	
Sektor for kultur og oppvekst	183 996	151 616		32 380
Prosjekt/veilederkorps	55 665	0		55 665
SUM	22 107 089	21 854 295	469 989	722 781

Vurdering:

Spørsmålet/saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 - 2019/måla i budsjettet for 2016 i sektor for **kultur og oppvekst**.

Adm. undervisning:

I samsvar med budsjett, og må sjåast i samanheng med ordinær undervisning.

Ordinær undervisning:

Overforbruket her skyldast bruk av stillingar utover godkjente heimar. Utfordringane er kjente og overvakast kontinuerleg.

Anna undervisning:

I tråd med budsjett.

Skulefritidsordninga:

Overforbruket her skuldast bruk av stillingar utover godkjente heimar. Utfordringane er kjente og overvakast kontinuerleg.

Kantinedrift:

Samsvarar med budsjett

Adm. barnehage:

Barnehagen:

Styrka barnehagestilbod:

i høve desse tre postane skuldast overforbruket ekstra inntekter i høve styrkingstiltak. Dette vil forandre seg med komande utgifter.

Kulturarbeid:

Overforbruk her skuldast i all hovudsak arbeidet med prosjekt Moiseberg. Her ventar ein stallege midlar.

Tiltak barn og unge:

Overforbruket her skuldast div. inntekter.

Kulturmiddlar:

Dette er i tråd med budsjett.

Kulturskulen:

Dette lyt ein sjå i samanheng med ordinær undervisning.

Prosjekt/ Skeidet:

Dette er også i tråd med budsjett.

Bibliotek:

I samsvar med budsjett.

Sektor for kultur og oppvekst:

I tråd med budsjett.

Prosjekt/ Veilederkorpset:

Her nyttar ein fondsmiddlar.

Konklusjon:

Sektoren har fortsatt utfordringar i høve løn innafor skule og barnehage. Dette skuldast styrkingstiltak retta inn mot enkeltindivid. Talet på fleire vaksne pr. barn/elev er for tida stor. Sektoren er likevel tråd med vedteke budsjet for 2016.

Innstilling frå rådmannen:

Den økonomiske støda for sektoren kultur og oppvekst pr. 01.09.2016 vert teken til vitande.

Keiti O. Kiland	
rådmann	Tron Armand Støle
	kommunalsjef kultur og oppvekst

Fyresdal kommune

Arkiv: 210
Saksmappe: 2016/284-7
Saksbeh.: Arild Metveit
Dato: 23.09.2016

Saksframlegg

Økonomirapportering 2016 sektor for plan og teknikk pr. 01.09.2016

Utvæl	Utvælssak	Møtedato
Hovudutval for plan og miljø		

Endeleg vedtaksrett i saka har:

Dokument i saka:

Økonomirapport pr. 01.09.2016

Bakgrunn for saka:

Økonomirapport pr. 01.09.2016

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 – 2019 i sektor for plan og teknikk.

Oppretthalde den økonomiske handlefri domen.

Avdeling	Rekneskap 01.09.2016	Budsjett 01.09.2016	Underforbruk	Overforbruk
Adm. Sektorleiling	2 101 629	1 464 864		636 765
Forvaltning, drift og vedlikehald	3 888 860	3 626 963		261 897
Reinhold	2 483 614	2 336 645		146 969
Landbruk	757 896	718 202		39 695
Samferdsel	1 293 486	1 398 259	104 773	
Vann/avløp/renovasjon/brann	-2 919 750	-3 191 114		271 364
SUM	7 605 735	6 353 819	104 773	1 356 690

Kap 1.30 Administrasjon

Utgiftsida så langt ok.

Manglar noko inntekter på gebyr.

Treng auke ramma for tilskot med kr 75000.

Kap 3.1 Forvaltning, drift og vedlikehald.

Lønnsramma er budsjettera for liten på fastløn, noko som skulle kompenseras frå lønnsreguleringspotte.

I tillegg fann vi i regneskapen i sommar at plenklypparen vi kjøpte i 2014 ikkje var fakturera. Vi fekk dermed ei uforutsett tilleggsgregning på kr 90 000.

Regneskapen visar og eit solid overforbruk på energi. Litt har samanheng med periodisering, men vi har og hatt eit større forbruk i kWh noko som har samanheng med manglande

varmepumpe på skulen og barnehagen, samt svikt i varmesystemet for både helsehuset og symjehallen.
Tekniske havari stressar og vedlikehaldsbudsjetta.
Kommunale avgifter er og større enn forutsett, men kan utjevne seg noko.
Forsikringspremien har blitt større enn budsjettera.
Husleigeinntektene ligg over budsjett.

1.32 Reinhold

Overforbruket på løn skuldast for lite budsjettera fastløn som var forutsett skulle regulærast frå lønnsreguleringspotten.
Overforbruket på forbruksvarer har nok samanheng med at vi har auka bygningsmassa dei seinare år på skulen, barnehagen og POS utan at ramma har auka.

1.33 Landbruk

Noko overforbruk på fastløn noko som har samanheng med at skogbruksjefen har avslutta permisjonen sin og har nå 100% stilling frå 01.04.16.
Løna må då regulærast med 20% frå 01.04. og ut året.

1.37 GIS/sanferdsel

Gunstig år så langt på kostnadene med kommunale vegar, men likevel noko flaumskade på Borgreidsvegen.
Stort behov for reasfaltering.
Oppmålingsinntektene har svikta noko.

1.38 VAR/Brann

Sprekke på inntektsida på vannavgifter, dette vil imidlertid kunne rette seg noko li løpet av hausten.
Større utgifter enn budsjettera på kloakkanlegg. Her har vi og fått havari på styringsdelen av den eldre delen av kloakkrenseanlegget noko vi må oppgradere. Dette anlegget er så gammalt at det ikkje kan reparærast, men skiftast ut.
Noko større inntekter enn budsjettera.
Noko større utgifter på brannkapittelet enn budsjettera grunna brannar som har hatt større omfang samt opplæring i PLIVO.
Inntektene frå Telemark Kildevann AS er vel 300 000 lågaren enn ramma så langt.

Konklusjon:

Ramma for tilskot må aukast med kr 75 000.
Kan bli eit problem å fylle opp ramma for lønnsrefusjon for prosjektleiar.
Auke ramma for utstyr FDV med kr 90 000 som var kostnad på plenklipparen.
Ramma for energi vil venteleg spreke, men dette får vi heller vente å sjå på.
Det same gjeld ramma for kommunale avgifter.
Ramma for forsikringskostnader bør aukast med kr 50000.
Ramma for løn må aukast i samsvar med forutsetningar på både FDV området og reinhald.
Ramma for løn skogbruksjef aukast med 20% frå 01.04. og ut året.
Når det gjeld VAR området og brann får vi ha ei vente og sjå holdning, men vere førebudd på ein sprekk ved årets slutt.

Innstilling frå rådmannen:

Ramma for tilskot må aukast med kr 75 000.
Kan bli eit problem å fylle opp ramma for lønnsrefusjon for prosjektleiar.
Auke ramma for utstyr FDV med kr 90 000 som var kostnad på plenklipparen.
Ramma for energi vil venteleg spreke, men dette får vi heller vente å sjå på.
Det same gjeld ramma for kommunale avgifter.
Ramma for forsikringskostnader bør aukast med kr 50000.
Ramma for løn må aukast i samsvar med forutsetningar på både FDV området og reinhald.
Ramma for løn skogbruksjef aukast med 20% frå 01.04. og ut året.

Når det gjeld VAR området og brann får vi ha ei vente og sjå holdning, men vere førebudd på ein sprekk ved årets slutt.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Arild Metveit
	kommunalsjef plan og teknikk

Fyresdal kommune

Arkiv: 210
Saksmappe: 2016/285-9
Saksbeh.: Kjersti Bergland
Dato: 26.09.2016

Saksframlegg

Økonomirapportering pr. 01.09. - finans

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap		

Endeleg vedtaksrett i saka har: Formannskapet

Dokument i saka:

Utskrift frå økonomisystemet pr. 30.08.

Bakgrunn for saka:

Med bakgrunn i økonomireglementet skal formannskapet minst kvar andre månad ha framlagt sak om den økonomiske støda for finansområdet.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 – 2019: ...oppretthalde den økonomiske handlingsfridomen.

Tabellen for sektoren ser slik ut:

Avdeling	Rekneskap 01.09.2016	Budsjett 01.09.2016	Underforbruk	Overforbruk
Næringsfond	-3 996 166	-1 667 200	2 328 966	
Skatt frå forskotspl.	-15 745 434	-15 860 320		114 886
Eigedomsskatt	-9 881 101	-9 840 000	41 101	
Naturressursskatt	-5 061 751	-5 064 000		2 249
Rammetilskot	-38 385 171	-40 191 250		1 806 079
Andre stratege tilskot	-38 922	-138 000		99 078
Renter	-359 467	-1 868 777		1 509 310
Avdrag	1 854 024	1 795 282		58 742
SUM	-71 613 988	-72 834 265	2 370 067	3 590 344

Næringsfond:

Årsresultatet for 2016 på konsesjonskraftsal vil bli kr 300.000,- mindre enn budsjettera. Dette bør ein justere for. Resten av avviket skuldast periodisering av budsjett.

Skatt frå forskotspilktige:

I tråd med budsjett.

Eigedomsskatt:

Så godt som i tråd med budsjett, meirinntekter her må ein justere for.

Naturressursskatt:
I tråd med årsbudsjettet.

Rammetilskot:
Underforbruket skuldast periodisering. Seiste prognosa viser at ein vil ligge i tråd med årsbudsjettet.

Andre statlege tilskot:
Overforbruk skuldast periodisering. Årsresultatet forventast å bli i samsvar med budsjett.

Renter og avdrag:
Det store avviket på renter gjeld utbytte frå VTK som ikkje er utbetalt ennå. Ellers stort sett i samsvar med budsjett.

Konklusjon:
Finansområdet pr. 1. september ligg i tråd med budsjett, bortsett frå ein liten svikt på inntekter frå sal av konsesjonskraft som ein bør justere for.

Innstilling frå rådmannen:
Den økonomiske stoda på finansområdet pr. 01.09. vert teken til vitande.
Budsjettet på sal av konsesjonskraft vert nedjustera med kr 300.000, samtidig vert det nedjustering av avsetjing til disposisjonsfond med tilsvarende beløp.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Kjersti Bergland
	kommunalsjef økonomi og fellestenester

Rapportering for passiva:

	31.12.2015			30.04.2016			31.08.2016			31.12.2016		
	Mill NO K	%	Løpe- tid	Mill NO K	%	Løpe- tid	Mill NO K	%	Løpe- tid	Mill NO K	%	Løp e- tid
Lån med pt. rente	41,3	69		41,0	69		41,5	70				
Lån med NIBOR basera rente	10,2	17		10,1	17		9,7	16				
Lån med fast rente	8,2	14		8,0	14		8,0	14				
Finansiell leasing												
Samla langsiktig gjeld	59,7	100 %		59,1	100 %		59,2	100 %				
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2015				1,65			1,42					
Avkastning (kostnad) benchmark (ST4X)				0,54			0,53					
Antall løpende enkeltlån	15 stk			15 stk			16 stk					
Største enkeltlån	NOK 25 mill			NOK 25 mill			NOK 24,5 mill					

Rapportering for midler rekna til driftsformål:

	31.12.2015		30.04.2016		31.08.2016		31.12.2016	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskot hos hovedbank	12,1	100	11,5	100	7,2	100		
Innskot i andre bankar	0,0	0	0,0	0	0,0	0		
Samla kortsiktig likviditet	12,1	100 %	11,5	100 %	7,2	100 %		
Avkastning siden 31.12.2015			0,59		1,09			
Avkastning benchmark (ST1X)			0,49		0,53			

Saksframlegg**Investeringsrekneskapen 2016**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap	41/16	19.10.2016
Kommunestyret	79/16	27.10.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret**Dokument i saka:**

Rekneskapsrapport pr. 01.10 frå investeringsrekneskapen

Bakgrunn for saka:

I følgje økonomireglementet skal kommunestyret innan utgangen av oktober ha oversikt over bruken av investeringsmidlane.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 – 2019: ... vi opprettheld og brukar det økonomiske handlingsromet.

I år har vi eit lite og oversiktleg investeringsrekneskap samanlikna med dei seiste åra. Det er ferdigstilling av Hamaren Aktivitetspark som har vore eit av dei største prosjekta i kommunerekneskapen i år. Utbygginga av næringshagen er det FN Eigedom AS som står for og dei har leigd prosjektleiar frå Fyresdal kommune på timebasis. Dette gjer at prosjektleiarstillinga i år er så godt som finansiera gjennom dette prosjektet og ein har difor ikkje hatt behov for/kapasitet til å gjennomføre fleire større prosjekt, dette har heller ikkje vore budsjettera.

Eit nytt prosjekt som vi har blitt tvunget til å gjennomføre i år er oppgradering av økonomisystemet med tilhøyrande utstyr. Dette er eit fellesprosjekt i Vest Telemark og vert gjennomført i perioden fram til nyttår. Leverandøren av programvara sluttar å supportere nåverande versjon 1. november og ein har soleis vore nøyd til å gå for ei oppgradering. Det er brei enighet i Vest Telemark at når ein nå gjennomfører ei slik endring vil ein også legge til rette, reint teknisk, for at ein kan gjennomføre meir/ytterlegare samarbeid på økonomisida på tvers av kommunegrensene enn i dag. Denne oppgraderinga med tilhøyrande utstyr har vi ennå ikkje heilt klare økonomiske prognoser på men beløpet vil nok ligge ein plass mellom tre og fire hundre tusen. Vi har i rekneskapen eit disposisjonsfond på ca 250.000,- til IKT-investeringar som ein tenker å nytte til dette. Resten bør dekkast med mindretgifter på andre prosjekt i investeringsrekneskapen i år.

Kort om prosjekta som pågår i år:

- Prosjektering fleirbrukshall – er der det budsjettera med kr 150.000,- som så langt ikkje er nytta noko av. Skal brukast til idrettsfunksjonell godkjenning som pågår i desse dagar.
- Gimle skule – Ekstraløyving i mai på kr 200.000,-, for gjennomgang av manglar etter seiste utbygging – så godt som bruka opp.

- Hamaren Aktivitetspark – Den største investeringa i år og budsjettet må justerast med tre millionar – heile denne investeringa er så godt som finansiera av eksterne midlar.
- Møblar i nytt kommunehus – her er det prioriterte midlar frå "rådmannens million" og ein vil halde seg innanfor tildela ramme.
- Barnehagen – Ekstraløying i mai på kr 200.000,-, for etterarbeid i samband med utbygginga i fjor. Blant anna til uteområde og flytting av leikeapparat frå Gardar. Dette ligg noko etter planen men ein reknar med å gjennomføre før nyttår.
- Gateljos/Fortaug ned til næringsshagen – opprinnleg løyving på kr 250.000,-. Dette arbeidet er noko forsinka og det vil nok ikkje kome noko særleg utgifter på dette i år.
- Oppgradering vassverk/rørledning – her er det også mindre utgifter i år enn budsjettera men desse investeringane er lånefinansiera og gjev soleis ikkje noko innsparing i år sjølv om prosjekta går over i neste år.
- Egenkapitalinnskottet i KLP vart noko meir enn budsjettera og ein har behov for finansiering av ytterlegare kr 116.000,-. Dette kan ein då dekke med å overføre frå avsette midlar til gateljos/fortaug i år.
- Auk i mengda med startlån, både innlån og utlån, gjer at ein bør justere budsjettet med kr 75.000 både på renteutgifter og renteinntekter.

Konklusjon:

Med dei endringar som kjem fram i vurderinga så ligg investeringsrekneskapen i år godt i tråd med budsjett. Det har ikkje vore behov for dei store endringane og ein har heller ikkje hatt uforutsette hendingar som gjev behov for strakstiltak.

Innstilling frå rådmannen:

Rapport om investeringsbudsjettet vert teke til vitande og fylgjande endringar vert gjennomført:

- Oppgradering av økonomisystemet – inntil kr 400.000. Vert dekt av avsette disposisjonsfond til IKT-investeringar og mindreforbruk prosjekt gateljos/fortaug.
- Hamaren aktivitetspark – kr 3.000.000,-. Med dekning frå eksterne midlar (spelelmidlar og tilskott) og kompensasjon for meirverdiavgift.
- Egenkapitalinnskott i KLP – kr 116.000,- vert dekt med restmidlar frå prosjekt gateljos/fortaug.
- Renteinntekter og avdragsutgifter vert oppjustera med kr 75.000,-.

Handsaming i Formannskap - 19.10.2016

Samrøystes i samsvar med innstillinga frå rådmannen.

Vedtak i Formannskap - 19.10.2016

Rapport om investeringsbudsjettet vert teke til vitande og fylgjande endringar vert gjennomført:

- Oppgradering av økonomisystemet – inntil kr 400.000. Vert dekt av avsette disposisjonsfond til IKT-investeringar og mindreforbruk prosjekt gateljos/fortaug.
- Hamaren aktivitetspark – kr 3.000.000,-. Med dekning frå eksterne midlar (spelelmidlar og tilskott) og kompensasjon for meirverdiavgift.
- Egenkapitalinnskott i KLP – kr 116.000,- vert dekt med restmidlar frå prosjekt gateljos/fortaug.
- Renteinntekter og avdragsutgifter vert oppjustera med kr 75.000,-.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Kjersti Bergland
	kommunalsjef økonomi og fellestenester

Saksframlegg**Nyval av barnas representant 2016**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	80/16	27.10.2016
Kommunestyret	59/16	16.06.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: kommunestyret

Dokument i saka:

K-sakene 92/15 og 39/16
Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging

Bakgrunn for saka:

Aase Øksland har i kommunestyresak 39/16 fått varig fritak frå verva sine i Fyresdal kommune. Ho var m.a. barnas representant.

Vedtak i Kommunestyret - 29.10.2015 Barnas representant i perioden 2015 – 2019: Aase Øksland med Svein Slyngstad som vara.
--

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging 1.2:

"Barnerepresentanten (BR) utpekes av kommunestyret. Ved ny kommunestyreperiode skal valget av BR tas opp til behandling. Selv om representanten skal være fra den kommunale administrasjonen, skal kommunestyret gis anledning til å stadfeste eller endre valg av BR".

Konklusjon:

Kommunestyret peikar ut ny barnerepresentanten frå den kommunale administrasjonen. Den som blir peika ut bør ha særleg barnefagleg kompetanse og eit særleg ansvar for barn og unges interesser.

Innstilling frå rådmannen:

Barnas representant i perioden 2016 – 2019:
Svein Slyngstad med Liv Johre Bakke som ny vara.

Ny innstilling frå rådmannen:

Barnas representant i perioden 2016 – 2019:
Tron A. Støle med Svein Slyngstad som vara.

Ketil O. Kiland	
rådmann	Gunn Tone Noraberg

	arkivleiar
--	------------

Saksframlegg**Utvide verkeområde for eideomsskatt til å omfatte hus, fritidsbustader og næringsbygg - del av budsjetthandsaminga 2017-2020 – bruk av eideomsskatt til bygging av fleirbrukshall**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Råd for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne	20/16	24.10.2016
Formannskap	42/16	19.10.2016
Kommunestyret	81/16	27.10.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret.

Vedlegg:

- Kommunestyresak 7/16, innføring av eideomsskatt – utvide verkeområde til eideomsskatt til å omfatte hus, fritidsbustader og næringsbygg.

Dokument i saka:

- Eideomsskattelova.
- K.sak 51/15, budsjettinnsparringar
- K.sak 62/16, tiltak for nedjustering av driftsbudsjettet.

Bakgrunn for saka:

Kommunestyret gjorde i sak 7/16 slikt vedtak:

"Fyresdal kommune gjennomfører ikkje nå taksering for innføring av eideomsskatt i 2017. Fyresdal kommune vurderer innføring av eideomsskatt som del av framtidige budsjetthandsamingar, første gongen hausten 2016 med tidlegast innføring frå 2018".

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 - 2019/måla i budsjettet for 2016 i sektor for økonomi og fellestenester der det heiter;

- *Oppretthaldd den økonomiske handlefridomen.*

Fyresdal kommune har både i 2015 og 2016 hatt arbeidsutval i gang for å redusere driftsbudsjettet, k. sak 51/15 og k. sak 62/16. Sjølv om dette ikkje har ført til ein samla reduksjon i driftsbudsjettet med opp mot 6 mill. kr som intensjonen var har arbeidet alt ført til reduksjonar i budsjettet og vil gje ytterlegare reduksjon ved naturleg avgang og omfordeling av oppgåver internt.

Det har vore arbeidd med planar og godkjenning for tippemidlar for bygging av fleirbrukshall og i økonomiplanen for 2016-2019 er det avsett kr 1.550.000 i 2019.

Med ein kommunal eigendel på omlag 25. mill. kr er det økonomiske gapet nokså stort for å kunne realiser slik bygging utan stort låneopptak.

Fyresdal kommune har frå ført svært låg lånegjeld. I så måte ville det neppe vere vanskar med å ta opp nødvendig låneopptak, men samstundes veit ein at eit låneopptak på opp mot 25. mill. kr ville dagleg drift auke med opp mot to mill. kr i året. Dette da ein må ta med renter, avdrag på lån og daglege kostnader som straum, forsikring, avgifter, vaktmestertjenestar, vedlikehald av bygningar og inventar/utstyr etc. ved berekning av driftskostnader for ein fleirbrukshall.

Det er vurdert ei samlokalisering av fleirbrukshall for Fyresdal kommune og Fyresdal kurs og leirstad. Da eigarane av Fyresdal kurs og leirstad vil bygge ein hall som stettar deira behov på eiga tomt er det vurdert til at bla. avstanden frå skulen blir for stor til at ei samlokalisering er å tilrå.

Rentenivået er historisk lågt, men ein kan ikkje vente at dette vil vare ved og for første gong på lenge ser vi at bustadrenta aukar. Fyresdal kommune har i dag ei lånegjeld på omlag 60. mill. kr. Med auke i lånegjeld på 25. mill. for bygging av fleirbrukshall vil eit prosentpoeng auk i rente føre til 850.000 kr mindre å rutte med i drifta. Når vi nå ser kor vanskeleg det er å ta ned drifta, noko ein bare delevis har lukkast med, skal ein vere ytterst forsiktig med å ta opp nye større lån eller bruke ekstra frie midlar tildelt gjennom statsbudsjettet til anna enn å oppretthalde det gode tenestetilbodet. Gjennomføring av mindre investeringstiltak som tilrettelegging av nytt bustadområde, trafikksikring av veg til Næringshagen og eit etterlengta ventilasjonsanlegg på helsehuset er tiltak som frå før er prioritert og evt. bør fullfinansierast ved låneopptak. Om ein tek omsyn til dette vil det ikkje vere rom for bygging av fleirbrukshall før ein over tid får bygt opp fonds att.

Den einaste måte å kunne forsere slik bygging vil vere å innføre eigedomsskatt. Vedlagt følgjer ei nokså grundig sak om utviding av ordninga med eigedomsskatt, k.sak 7/16. Da denne saka er handsama i kommunestyret tidlegare i år og det ikkje er vesentlege endringar sidan den tid legg ikkje rådmannen opp til ei ny omfattande sakshandsaming, men syner til tidlegare sak. Det som er nytt sidan sist gong er at vi ikkje lenger har høve til å bruke høgare sats enn 2 o/oo første året ved utviding av ordninga. Dette fører til at det vil ta lengre tid å innarbeide kostnadane med taksering enn om ein hadde lagt seg på ein høgare skattesats frå starten av som ein kunne før. Takseringa kan ikkje lånefinansierast og må difor innarbeidast i drifta.

Frå Nissedal kommune som nyttar skattesats på 2 o/oo har vi fått opplyst at eigedomsskatt for eit 70/80-tals hus på 90 m2 kan ligg på omlag 1.600 kr i årleg eigedomsskatt. For gardsbruk vil variasjonen vere stor, avhengig av avgiftsareal, men ein stad mellom 2-4.000 kr vil nok mange bli taksert til.

For næring vil det naturlegvis variere mykje, men 2-3.000 kr for mindre butikkar og opp mot 15.000 for større butikkar i årleg eigedomsskatt. For Fyresdal Næringshage med stort avgiftsareal og nytt bygg vil eigedomsskatten alt ved 2 o/oo bli nokså stor. Ved auk i eigedomsskatten opp mot 7 o/oo og dersom takstgrunnlaget etter 10 år blir justert opp kan det bli ein betydeleg belastning for den enkelte.

Statsbudsjettet for 2017 syner sålangt ein monaleg påslag for Fyresdal kommune i og med nytt inntektssystem. Dette vil styrke driftsbudsjettet og gjere det lettare å få ballanse i budsjettet for 2017.

Fyresdal kommune bør som før bygge opp fonds for å ta framtidige investeringar som t.d. bygging av fleirbrukshall. Statsbudsjettet for 2017 gjer det mogeleg å starte eit slikt løp. Dette vil vere med på å sikre eit godt tenestetilbod på lang sikt med stabile driftsinntekter som gjer ein mindre sårbar ved oppgang i rentenivå, endringar i kraftskatt eller ytre rammvilkår som folketalsutvikling, alderssamansetning av innbyggjarane, statlege overføringar m.m.

Det er rådmannens syn at innføring av eigedomsskatt bør ligge som ein buffer om det ikkje finns andre løysingar for å gje eit godt tenestetilbod og ikkje bruke eigedomsskatt for ytterlegare vekst i tenestetilbodet ved t.d. å bygge/drifte fleirbrukshall.

Bygging av fleirbrukshall utsetjast til nødvendige fonds er bygd opp. Ein må ha tru på at straumprisane etter kvart aukar og at avsetjing frå konsesjonskraftinntekter vil gjere det lettare å bygge opp nødvendige fonds att som før. Ved samstundes å ha fokus på å ikkje bruke ekstra tilførte midlar for å auke driftsnivået bør dette vere realistisk.

Konklusjon:

Fyresdal kommune innfører ikkje eigedomsskatt frå 2018 og bygging av fleirbrukshall vurderast på nytt når nødvendige fonds er bygd opp.

Innstilling frå rådmannen:

Fyresdal kommune innfører ikkje eigedomsskatt for 2018. Det ligg ingen automatikk i at innføring av eigedomsskatt skal drøftast ved kvar budsjetthandsaming frametter utan at det blir meldt særskilt behov for dette.

Bygging av fleirbrukshall drøftast på nytt når nødvendige fonds er bygd opp.

Handsaming i Formannskap - 19.10.2016

Framlegg frå Tone I. Veum:

Seiste setning i framlegget frå rådmannen endrast til:

Bygging av fleirbrukshall vert sett i samanheng med budsjett-/økonomiplanarbeidet.

Avrøysting:

Samrøystes for fyrste del av rådmannen si innstilling.

3 røyster for seiste setning i rådmannen si innstilling.

2 røyster for framlegget frå Tone I. Veum.

Vedtak i Formannskap - 19.10.2016

Fyresdal kommune innfører ikkje eigedomsskatt for 2018. Det ligg ingen automatikk i at innføring av eigedomsskatt skal drøftast ved kvar budsjetthandsaming frametter utan at det blir meldt særskilt behov for dette.

Bygging av fleirbrukshall drøftast på nytt når nødvendige fonds er bygd opp.

Ketil O. Kiland	
rådmann	

Saksframlegg**Innføring av eigedomsskatt - utvide verkeområdet til eigedomsskatt til å omfatte hus, fritidsbustader og næringsbygg.**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap	5/16	20.01.2016
Råd for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne	2/16	25.01.2016
Kommunestyret	7/16	28.01.2016

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret.

Dokument i saka:

- Eigedomsskattelova.

Bakgrunn for saka:

I formannskapet sak 71/15 heiter det:

"Formannskapet ynskjer ei sak til kommunestyret på nyåret med fylgjande moment:

- o Utviding av skattetakstnemnda*
 - o Reglar for skattetakst, botnfrådrag osv.*
 - o Ulike reglar for ulike skatteobjekt*
 - o Kva eigedomsskatt skal brukast til – ikkje til styrking av driftsbudsjettet men til næringsutvikling og investeringar. Eventuelt til driftsutgifter til nye tiltak. Ulike alternativ må gå fram i saksutgreiinga.*
 - o Konsulenthjelp til innføring av eigedomsskatt bør ut på anbud snarast råd.*
- Formannskapet ber kommunestyret om eit slikt vedtak i neste møte."*

Vurdering:

Spørsmålet/saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2015 - 2018/måla i budsjettet for 2015 i sektor for økonomi og fellestenester heiter det;

- Oppretthalde den økonomiske handlefridomen

Generelt:

Vi har tre aktuelle grupper å hente inn meir eigedomsskatt frå i Fyresdal:

1. Næring
2. Hytte (fritidsbustad)
3. Hus

Fyresdal kommune har frå før innført eigedomsskatt for verker og bruk med skattesats 7 o/oo. Hadde Fyresdal kommune ikkje hatt nokon form for eigedomsskatt frå før måtte skattesatsen ved første gong innføring setjast til 2 o/oo (unntaksvis lågare enn 2 o/oo). Da Fyresdal kommune frå før har innført eigedomsskatt for eit verkeområde står kommunen fritt til å velje skattesats mellom 2 o/oo-7 o/oo for nye grupper.

Ved innføring av eigedomsskatt for nye grupper må ein legge skattesatsen på 7 o/oo, som alt er innført for verker og bruk, til grunn og deretter differensiere ned til 2 o/oo for aktuelle nye

grupper. Grappa verker og bruk for Fyresdal omfattar nokre produksjonsbedrifter, men er primært vasskraftrelatert.

Satsen Fyresdal kommune har innført for verker og bruk på 7 o/oo må vidareførast for all næring, men ein kan dispensere frå den høgaste satsen med å gje ein lågare sats for hus og hytter.

Eiendomsskattelova har eit likhetsprinsipp. Det er krav om lik handsaming av likearta egedomar.

For hus og hytter må skattesatsen i utgangspunktet vere lik, men ein kan under gitte føresetnader differensiere mellom hus og hytter med å innføre eit botnefrådrag. Det er viktig at ein skilnad her ikkje kan oppfattast som forskjellshandsaming der t.d. hus kjem vesentleg betre ut med botnefrådrag enn hytter. Om gjennomsnittleg marknadsverdi for hus t.d. er 1. mill. kr og tilsvarande verdi for hytter er 3. mill. kr ville det vere klart lovstridig om ein innførte eit botnefrådrag på 1. mill. kr. Da ville alle hus sleppe eiendomsskatt og hytter får eiendomsskatt rekna ut frå eit grunnlag på 2. mill. kr.

I utgangspunktet kan ein hevde at hus og hytter er ulik type egedom, som ofte har ein ulik faktisk marknads-/omsetningsverdi. Dette blir det delvis tatt høgde for i eiendomsskattelova, særleg når det gjeld reglane for val av korleis ein skal finne ut verdien av egedomen. Her kan reine hus tilgodesjåast, jfr. eiendomsskattelova sin § 11, 1 ledd. Dvs. at hus kan vere tyngre å omsetje enn hytter og det innførast ein faktor som regulerer ned marknadsverdien for hus. Når det gjeld høve til å bruke botnefrådrag og eventuelt ulik skattesats, er dette regulert i eiendomsskattelova sin § 11, 2 ledd og § 12, er det litt meir usikkert da lova her snakkar om «selvstendige boligdeler av fast eiendom» - dvs. at ein nok har tenkt på vår tids høgstandardhytter. Det må imidlertid øvast eit skjøn, og det er kommunestyret som gjer det. Vedtak om botnefrådrag og evnt. lågare sats vil gjelde for alle «selvstendige boligdeler av fast eiendom». Eit kommunalt vedtak om at hytteområda ikkje tilfredsstiller kriteriene for «selvstendige boligdeler» må da grunngjevast særskilt. Eit kommunalt vedtak, t.d. i arealplansamheng, om at det er i strid med reguleringsvilkåra å bruke hytte til fast bustad, vil kunne vere eit sterkt argument for ha ulikt botnefrådrag for hus og hytter.

Om kommunen hadde hatt 0-konsesjonsgrense for faste bustader ville dette vore eit anna skilje som kunne ha vore nytta for ulikt botnefrådrag.

Høgstandardhytter vil kunne hevde status som sjølvstendig bustaddel og kan ved søksmål oppnå å få same botnefrådrag som for hus. Mange hytter i Fyresdal har ikkje høgstandard og kan neppe hevde status som sjølvstendig bustaddel. På dette grunnlag kan ein kanskje meine at kommunen er i sin rett om det er ynskjeleg å innføre botnefrådrag for hus og ikkje for dei fleste hytter i kommunen. Med dei låge prisane som gjennomgåande er for eldre hus og dei fleste hytter i Fyresdal er eg i tvil om ein skal bruke tid på å differensiere på botnefrådrag for hus og hytter, sjølv om dette er mogeleg ut frå eiendomsskattelova sin § 11, 2. ledd. Med same argumentasjon er eg i tvil om det bør innførast botnefrådrag i det heile for hus og hytter som er fritt omsetbare. Eit mål er jo å få inn eiendomsskatt.

For nye bustadhus derimot, som har høg omsetningsverdi, kan ein unnlate å pålegge eiendomsskatt i inntil 20 år frå den tid huset var ferdig bygt.

Innføring av botnefrådrag og skattesats er det alltid kommunestyret som tar stilling til ved handsaming av årsbudsjettet kvart år.

Detaljane i takseringsgrunnlaget er det skattetakstnemnda som tar stilling til. Kommunestyret oppnemnte hausten 2015 ei skattetakstnemnd sett saman av tre personar. Det har kome politiske signal om at det kan vere aktuelt å utvide denne takstnemnda med fleire representantar dersom vedtak om innføring av eiendomsskatt blir gjort. Kommunestyret står til ei kvar tid fritt til å gjere endringar i takstnemnda når det er ynskjeleg.

Takstmetodar og skatteobjekt:

Likningsverdi:

- Å ta utgangspunkt i likningsverdien, er ein enkel måte å gjere taksering på, men det vanlegaste er at ein takserer det enkelte objektet ved å vere på staden. Likningsverdiane

varierer mykje mellom hus grunna standard osv. og er neppe eit godt og rettferdig grunnlag for taksering. For hytter er det ikkje lov å bruke likningsverdi som grunnlag for eigedomsskatt. Likningsverdi kan heller ikkje nyttast på landbrukseigedomar. Så for fritidseigedomar, landbrukseigedomar og andre næringseigedomar må eigedomsskattetakst fastsetjast på bakgrunn av lokal taksering. Ved å nytte likningsverdi på bustader vil ein ende opp med to ulike takseringsmåtar. Dette er lov, men lite gunstig når innslaget av hytter og landbrukseigedomar er som i Fyresdal. Ein får da to løp for klager. Dei som har fått "lokal takst" handsamer kommunen og dei som bygger på likningsverdi klager til skatteetaten. Å klage til skatteetaten er ingen enkel sak. Her kan det ligge mange utfordringar for kommunen å forklare kvifor det er forskjell og klare å få publikum til å skjønne dette.

- Utvendig taksering:
Mykje nytta metode.
- Taksering både utvendig og innvendig:
Svært krevjande metode.

Som grunnlag for takstverdi kan ein t.d. legge vekt på:

- Alder på huset (Bygd etter 2012 full marknadsverdi. Lågare verdi for hus bygd mellom 1980-2012 osv.) Her må takstnemnda bruke sjablongar med tillegg eller fråtrekk for om huset er godt vedlikehalde, er bygt på eller liknande).
- Ein kan legge vekt på verdiar som utsikt, oppkopling av kommunalt VA-anlegg, område i kommunen der huset står ved t.d. å legge ein høgare marknadsverdi til grunn for hus i sentrumsområde enn i grendene. Nissedal kommune har kun valt å legge vekt på huset/hytta sin verdi og ikkje lagt vekt på vegatkomst, utsikt, eller geografisk plassering. Har du ei hytte som ligg langt frå veg blir den i Nissedal taksert til same verdi som tilsvarande med vegatkomst. Å vere mest mogeleg generell opnar for mindre skjøn og truleg mindre klager på takst.
Å differensiere for oppkopling av kommunalt VA-anlegg er nok lettare å definere enn kva ein skal legge i vegatkomst (standard, brøyta eller ikkje osv.).
Det ville også vere mogeleg å lage ein sjablong med eit botnefrådrag for hus utanfor eit definert sentrumsområde. Nissedal differensierte ikkje mellom ulik marknadsverdi for hus i sentrum eller grendene, men hadde eit generelt botnefrådrag på 30% av takst for hus og ikkje for hytter. Dette fordi hyttene kan omsetjast fritt, men for hus i Nissedal gjeld 0-konsesjonsgrense der eigar anten må bu der sjølv eller leige ut.
I Fyresdal har vi ikkje 0-konsesjonsgrense.
- For landbruk skal ikkje driftsbygningar med i takstgrunnlaget for berekning av eigedomsskatt. Hytter tilhøyrande landbrukseigedom vil kunne takserast som andre hytter i kommunen. Da tildegare bygde "skogshusvære" i dag gjennomgåande blir brukt som hytter er det kanskje naturleg å takserer desse under gruppa hytter og ikkje under næring. Om hyttene blir brukt til utleige blir dei ikkje likna særskilt for dette i Nissedal. Hytter i landbruket er normalt ikkje omsetbare utan at heile eigedomen blir seld. Hytter i landbruket kan få eit botnefrådrag da dei ikkje er omsetbare til marknadsverdi.
- Garasjar er eige skatteobjekt både i landbruket og ved bustader. Bygg under 15 m2 eller den grensa takstnemnda vedtek er ikkje skatteobjekt. Anneks og uthus over fastsett minsteareal tilknytt hus og hytter blir eigne skatteobjekt. For landbrukseigedomar med to våningshus (kårhus) blir baa husa rekna som eigne skatteobjekt.
- Takstmennene følgjer Norsk standard ved taksering. I Nissedal gjennomførte dei kun ei utvendig taksering med oppmåling av utvendig areal, men registrerer t.d. talet på etasjar og buareal. Dei må da gjere ei vurdering om t.d. loftsetasjen er bueining i forhold til Norsk standard. I Nissedal brukte dei ein standard m2 pris på kr 15.000,-. Areal i hus med buareal over 150 m2 fekk redusert grunnpris for overskytande areal. Andre kommunar vel og å vurdere innvendig standard og føreset da at eigaren er heime. Ved

utvendig taksering kan ein lettare avtale med eigaren om han vil vere med ved taksering eller ikkje. Truleg vil ei utvendig taksering vere god nok også i Fyresdal.

- Våningshus i landbruket blir i Nissedal taksert med eit botnefrådrag på 50% da det er personleg buplikt på landbrukseigedomar og husa ikkje er fritt omsetbare.
- Ut frå Norsk standard og opplæring av både takstnemnd og takstmenn blir prinsippa for taksering og takstmetode fastsett. Det vil ikkje vere mogeleg i ei saksutgreiing nå å synleggjere alle konsekvensar av innføring av eigedomsskatt. Først etter at takstnemnda har lagt sine kriterier og taksten er gjennomført får ein oversikt over kva rolle det vil spele for den enkelte og i sum for kommunen.

Strekpunkta ovanfor er på ingen måte uttømande. Det vil til slutt vere takstnemnda som fastset dei ulike verdiane innanfor ramma som eigedomsskattelova gir.

Takseringskostnader:

- I Nissedal takserte dei om lag 3000 skatteobjekt (2100 hytter, 700 hus og 200 næringsobjekt). I Fyresdal har vi omlag 2000 skatteobjekt som er fordelt med i overkant av 600 hus, om lag 1300 hytter og nokon innanfor gruppa næring. Dette tar mykje tid og i Nissedal rekna dei med at det i administrasjonen gjekk med eit årsverk. Det bør vere minst ein person i kommuneadministrasjonen som koordinerer takseringa og som gjerne deltek sjølv i takseringa for å ha denne kompetansen i "huset" ved seinare takseringar. Sakshandsamarar må også få opplæring slik at dei i periodar med mange spørsmål kan hjelpe til med å gje raske tilbakemeldingar.
- Kostnad med innføring av eigedomsskatt i Nissedal vart omlag 2. mill. kr og fordelte seg slik:

* Plankontor	kr 6-700.000
* Konsulenthjelp*)	kr 800.000
*Taksering	kr 600.000

*) Konsulenttenester gjekk med til å gje opplæring av takstmenn, takstnemnd og teknisk support for tilkopling av KOMTEK som er det kommunale registeret som samordnar eigedomsgebyr.

- Det er ynskjeleg å bruke lokale takstmenn og at desse har byggteknisk kompetanse. Både leige av konsulenttenester og takstmenn (7-8 personar) må ut på anbod.
- Andre kostnader:
 - * Ny modul i KOMTEK
 - * Kjøp av ipad til takstmenn (Samsung med app for registrering utarbeida av Norkart).
- Bruk av ipad med tilhøyrande app fører til at ein får tatt bilete av objektet, kartfesta det og lagt inn dei aktuelle opplysningane i eit tilhøyrande skjema. Dette arbeidet tek tid, men kan vere nyttig seinare ved byggesøknader, oppdatering av matrikkel osv.
- Matrikkelinformasjonen vart i Nissedal brukt utan avvik. Dette fører til at ein også får rydda opp i ein del feilar som bla. at folk nyttar høve til å føre eigedomane over på dei rettmessige eigarane.
- Skal eigedomsskatt innførast kan dette først gjerast frå 2017 med eit budsjettvedtak hausten 2016. Eit vedtak om å gjennomføre takst er såleis ikkje det same som at eigedomsskatt er innført, men med dei kostnadane som høyrer til er det nok innlysande at intensjonen er å innføre eigedomsskatt frå første høve. Dette føreset at ein set inn nok ressursar og at taksering kan slutførast i løpet av 2016. Det er nok ei ekstra stor utfordring i Fyresdal om kvart skatteobjekt skal takserast da fleire hytter ligg langt vekk frå veg og vil vere tidkrevjande å taksera. Skal første år med eigedomsskatt vere 2017 er både tid og ressursituasjonen i kommunen knapp.
- For Fyresdal kommune sin del må ein forvente at kostnadane med innføring av eigedomsskatt vil ligge på same nivå som Nissedal. Ein del grunnkostnader vil vere like

og hyttene i Fyresdal ligg meir spreidd og tar meir tid å takserer enn i nabokommunen. Trass i færre skatteobjekt i Fyresdal enn i Nissedal, men med prisregulering sidan takst vart gjennomført der må ein rekne med at samla kostnader ved innføring av eigedomsskatt vil ligge over 2. mill. kr.

Det er ikkje avsett midlar til dette i 2016 og kostnadane reknast som drift utan høve til å lånefinansiere dette. Om ein ikkje får eit overskot i drifta for 2016 vil takseringa måtte finansierast via mindreforbruk eller meirinntekter frå eigedomsskatt i 2017. Ein annan måte å gjere dette på er å samle opp nok midlar for gjennomføring av taksering med å redusere driftsnivået og setje av mindreforbruket til taksering. Dette ville vere ein god strategi, men når ein da klarar å gjennomføre takseringa vil vere uvisst.

Eigedomsskatt – inntekter til kommunen:

- Skatteobjekta i Nissedal gav med ein sats på 2 0/00 5,5-6 mill. kr meir i inntekter for kommunen per år. Med ein auke i sats på 1 0/00 gir det da 3. mill. kr meir i årlege inntekter for kommunen.
- Fyresdal har om lag 1000 skatteobjekt færre enn i Nissedal og hyttene i Nissedal har eit langt større skattegrunnlag enn det vi finn i Fyresdal.
- I eit døme nedanfor med gitte føresetnader er potensialet for Fyresdal kommune som følgjer:
 - Skattesats 2 0/00 for hus og hytter, ikkje botnefrådrag eller regulering av marknadspris
 - 600 hus med gjennomsnittleg takstgrunnlag på 1. mill. kr
 - 1300 hytter med gjennomsnittleg takstgrunnlag på 600.000 kr
 - Truleg færre en 100 næringsobjekt, skattesats 7 0/00

Årleg eigedomsskatt for Fyresdal:

- Hus	kr 1.200.000
- Hytter	kr 1.600.000
- Næring	kr 200.000
Eigedomsskatt	kr 3.000.000 *)

Basert på desse tala vil ein auke i skattesats på 1 0/00 føre til 1.5 mill. kr meir i eigedomsskatt per år.

*) Prinsippa som skattetakstnemnda set ned, botnefrådrag og skattesats som kommunestyret fastset kan føre til store utslag for kva Fyresdal kommune kan få inn av eigedomsskatt. Tala ovanfor er eit anslag basert på gitte føresetnader. Dei endelege tala kan gi nokså store avvik både opp og ned i forhold til berekninga her.

Bruk av eigedomsskatt:

Eigedomsskatt er den einaste skatteordninga som ikkje blir fordelt mellom stat, kommune og fylke, alt tilfall kommunen og kan brukast fritt. Den økonomiske situasjonen til kommunen er høgst usikker. Staten overfører oppgåver til kommunane utan at det følgjer med tilstrekkeleg med midlar. Låge straumprisar er spådd fram til 2020, deretter kan ein håpe at dette snur til fordel for kommunen. Samanslåing av kommunar vil for mange vere avgjort i løpet av våren 2016. For Fyresdal kommune vil 2017 vil eit heilt spesielt og krevjande år økonomisk. Mykje talar for at eigedomsskatt burde vere på plass frå 2017.

Dei fleste kommunar innfører nok eigedomsskatt for å oppretthalde eit godt tenestetilbod, dvs. styrking av drifta. For Fyresdal kommune sin del kan dette også vere aktuelt, særleg etter at fonda nå er "borte", rest 3,2 mill. kr i bundne fond og det vil ta tid å byggje desse opp att.

Eigedomsskatten kan tenkt nyttast slik i Fyresdal kommune:

1. Auke i driftsbudsjett.
2. Bruk til opparbeiding av fonds (næring og investering).
3. Direkte næringsstøtte.

- Eit underskot i drift eit år må innarbeidast i budsjettet for dei to neste åra. Dersom ein brukar eigedomsskatteinntektene til å opparbeide fonds vil det som før vere lett å bruke av fonda til å dekke meirforbruket i drifta i samsvar med tidlegare praksis. Så, sjølv om intensjonen er å bruke eigedomsskatten til både næring og investering er det ikkje sikkert at det blir slik når årsrekneskapen for drift skal gjerast opp.
- Den økonomiske situasjonen er pressa og kan bli ytterlegare pressa. Fyresdal kommune har dei siste åra investert mykje i bygg. Framtidige investeringar i bygningar bør med unntak av mogeleg fleirbrukshall bli små, men driftskostnadane for bygg har auka. Nytt inntektssystem er varsla for kommunane med verknad frå 2017. Konsekvensane av dette for Fyresdal blir først fastsett i kommuneproposisjonen til våren, men i høyringa som nå ligg ute er det ikkje noko som tyder på vesentleg reduksjon i økonomiske rammer via inntektssystemet (basistilskot/småkommunetilskot). Kraftinntektene er for tida redusert som følgje av låg straumprisar, men erfaringar syner at dette svingar som t.d. i slutten av 90-åra der kommunane på det næraste måtte betale for konsesjonskrafta, men der denne krafta seinare har gitt store inntekter til kommunane. Det bør ikkje vere ein intensjon at eigedomsskatt innførast for å tilføre drifta meir ressursar. Driftsnivået til kommunane er på det næraste umetteleg for å levere best mogeleg tenester. Det er lett å sjå for seg at skattesatsen kan bli auka fortløpande i framtidige budsjetthandsamingar. Arbeidet som nå er i gang med å ta ned driftsnivået er svært viktig og det er i høgste grad usikkert om ein klarar dette utan å supplere drifta med eigedomsskatt. Til det er det for mange ytre rammevilkår som er usikre.

Spørsmålet er om Fyresdal kommune i desse omskiftelege tidene kan vente med å sette i gang prosessen med taksering etc. til nytt inntektssystem for kommunane er på plass, kommunestruktur er avklart, reduksjon i driftskostnader er gjennomført, utvikling av framtidige kraftinntekter er avklart, oppgåvefordeling mellom stat og kommune er avklart, folketalsutvikling m.m.

Er det da rett å ikkje bruke det handlingsromet kommunen har med å kunne krevje inn eigedomsskatt for å sikre eit godt tenestetilbod i dei omskiftelege tidene vi nå er inne i eller tore å vente med å ha tru på framtidig betring i kommuneøkonomien?

- Næringsutvikling, arbeidsplassar og tilflytting er sentrale satsingsområde. Dersom ein ikkje treng å bruke eigedomsskatten til drift blir det eit spørsmål om fordelane og ulempene med innføring av eigedomsskatt vil vere meir negativt for omdøme enn det ein oppnår med å bruke midlane for å få til næringsvekst hos etablerte verksemdar, nye næringsetableringar, halde på eksisterande arbeidsplassar og skape nye. Fortsatt er det slik at Fyresdal kommune samanlikna med andre kommunar har høve til å bruke mykje ressursar på næringsutvikling om enn ikkje som tidlegare år. Evnt. investeringar i næringsbygg kan gjerast med bruk av lånekapital finansiert med leigeinntekter.

Skal eigedomsskatt vere med på å oppretthalde tidlegare nivå og auke næringssatsing med nye prosjekt, tilskot, aksjekapitalinnskot m.m. eller skal ein akseptere ei annleis satsing for ein periode og håpe at næringsfondet bygger seg opp att med auka kraftinntekter?

Konklusjon:

Om ein ikkje klarar å få ned driftsnivået tilstrekkeleg vil behovet for å bruke eigedomsskatt til å saldere framtidige driftsbudsjett vere stor. Da nyttar det lite å avsetje skattepengar på fond til næring og investering om det blir underbalanse i drifta. Om ein ikkje innfører eigedomsskatt nå vil det kunne smerte både for drift, næring og investering. Det er mykje uklart om både kommunestruktur, inntektssystem og overføringar frå stat m.m. når det gjeld både oppgåver og ressursar. Dersom det fortsatt skal vere slik at framtidige regjeringar ynskjer spreidd busetting

vil det koste og ein må kunne ha tru på at overføringane til kommunane vil stå i stil til dei oppgåvene som skal løysast.

Innstilling frå rådmannen:

Fyresdal kommune gjennomfører ikkje nå taksering for innføring av eigedomsskatt i 2017. Fyresdal kommune vurderer innføring av eigedomsskatt som del av framtidige budsjetthandsamingar, første gongen hausten 2016 med tidlegast innføring frå 2018.

Handsaming i Formannskap - 20.01.2016

Framlegg frå ordføraren:

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Samrøystes i samsvar med framlegget frå ordføraren.

Vedtak i Formannskap - 20.01.2016

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Handsaming i Råd for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne - 25.01.2016

Rådmannen orienterte om saka.

Samrøystes i samsvar med innstilling frå rådmannen.

Vedtak i Råd for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne - 25.01.2016

Fyresdal kommune gjennomfører ikkje nå taksering for innføring av eigedomsskatt i 2017. Fyresdal kommune vurderer innføring av eigedomsskatt som del av framtidige budsjetthandsamingar, første gongen hausten 2016 med tidlegast innføring frå 2018.

Handsaming i Kommunestyret - 28.01.2016

Samrøystes i samsvar med innstillinga frå rådmannen.

Vedtak i Kommunestyret - 28.01.2016

Fyresdal kommune gjennomfører ikkje nå taksering for innføring av eigedomsskatt i 2017. Fyresdal kommune vurderer innføring av eigedomsskatt som del av framtidige budsjetthandsamingar, første gongen hausten 2016 med tidlegast innføring frå 2018.

Ketil O. Kiland	
rådmann	